rögtön el kell a konakot hagynia. Hiába volt ezután minden kérése és könyörgése, ütlegekkel és rugásokkal dobták ki a házból. A szegény teremtés atyjához tért vissza. Itt forró lázba esett; agyrémei között folyvást férjét és gyermekét szólitá. Végre a halál szabaditá meg kinjaitól.

* **A pillangós hölgy.** Párizs e gyülhelye a világ minden különlegességének. egyik élő nevezetességét vesztette el, kit nemcsak rendkivüli szépsége, de történeti szereplése is érdekessé tett. Ez a hölgy B... grófnő volt, utolsó szerelme Cavournak vagy ha ugy tetszik Cavour utolsó szerelmeinek egyike; mert a nagy olasz államférfi sokkal inkább törekedett azon, hogy Olaszországot egységessé füzze, semhogy szivét egységben tartsa. S ezért gyakran keveredett apró ármányokba, összecserélési botránykába, melyeken Viktor Emanuel király olyan örömest kapta rajta szigoru miniszterét. B.... grófnőt nemcsak arra használta Cavour, hogy bálványként imádja, de igen gyakran politikai megbizásokat is adott neki, a kényes küldetéseket Rómába, Antonelli bibornokhoz, nem ritkán nekie kellett elvégezni, mert Cavour az utolsó pillanatig reménykedett abban, hogy Olaszország egységét a pápa segélyével fogja keresztül vinni. B... grófnőt azért nevezték pillangósnak, mert fölötte dus növésü, fekete szemöldöke, a hölgy rövidlátása miatt sokszor reszketett s ilyenkor pillangót szárnyához hasonlitott. Cavour emlékét utolsó leheletéig imádó tisztelettel őrzé meg.

* **Nagy tüz** volt tegnap délután a hegyesi pusztán. Ábrahám László helybeli ügyvéd tanyáján, a termények cséplés közben leégtek, A kár nagy.

* **A szeretet angyalai.** Répcze-Szent-Györgyről irják a „Magyarország"-nak, hogy az ottani kastélyban három grófnő Zichy Mária, Fani és Leona kisasszonyok kötő és varró iskolát rendeztek be lakosztályaikban s ott szerető oktatásban részesitik a környékbeli szegény sorsu leánykákat. Mintegy 35 kis leány nyer ekkép oktatást naponkint d. u. 3 órától 6-ig, s a jólelkü grófnők a legnagyobb szeretettel és önfeláldozással müködnek a növendékek kiképzésén. Ők veszik a varráshoz és kötéshez szükséges tárgyakat és anyagokat, s a mit a kis tanulók kötnek vagy varrnak, azt mindenik magának késziti, ünnepnapokon aztán kiosztják a kész munkákat. Fő gondjuk van a szegény sorsu leányokra. Ezeket a ruha szabásban is oktatják, hogy majd idővel e módon is tudjanak kenyeret keresni. Azonfölül könyvtárt szereztek a helybeli iskolának s ismeretterjesztő lapot járatnak a közönség számára. Megemlitjük itt egyuttal, hogy a lánykák oktatásában szintén nagy tevékenységet fejt ki Ürményi Miksáné (a grófkisasszonyok nagynénje) és leánya Ilma, ki Damonyán szintén ad oktatást a gyermekeknek s a felnőttebb leányoknak népszerü oktatást is szándékozik tartani a természettanból.

* **A majmok számolnak.** Délafrikában a paviánok seregestől szokták a gabnaföldeket meglátogatni, és pusztitani, kimenvén előre közülök egy, a kiszemelt helyet megvizsgálni. A gazdálkodó nép e kellemetlen vendégek eltávolitására őrházakat épit, hogy onnan lelöldözze őket. Ha a paviánok észre veszik, hogy emberek rejtőznek a házba, alkalmasabb időre hagyják rablásukat azonban a földmives nép ki fog rajtuk egy igen különös cselhez folyamodván, mely az ellenséges paviánok számolási képességén alapul. A pávián ugyanesak kettőig tud számolni nevezetesen ha két ember megy a házikóba és egyik azután eltávozott akkor tudják, hogy egy bent maradt és érintetlen hagyják a vetést; ha pedig mind a kettő elmegy akkor lakmároznak; de ha három ember megyen be és kettő eltávozik akkor is azt hiszik, hogy már senki sincs bent, s meglepik a földet s ilyenkor teszik aztán a földmivesek a legnagyobb pusztitást köztük.

LEGUJABB.

— **Bród**, szept. 1. Az előnyomulás Novibazárba véglegesen el van határozva. Az előcsapatok már átlépték a határt.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor**.
Főmunkatárs: **Grünvald József**.

„THE GRESHAM" életbiztositó társaság Londonban
Magyarországi fiók: B.-Pest, Fer. J.-tér 5. | Ausztria fiók: Bécs, Operring 8. sz.
A társaság vagyona . . . frcs 62.319.848.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1878. jun. 30-án frcs 13,050,747.15
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után, a társaság fennállása óta (1848) több mint frcs 86.000.000.—
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társasághoz . . . frcs 53.736.050.— értékig nyujtattak be ajánlatok, miáltal a legutóbbi 25 év alatt benyujtott ajánlatok összértéke több mint . . . frcs 889.427.175.— értékre megy. Tervezetek s minden közelebbi felvilágositások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb várásában az ügynök urak s a magyar és osztrák fiókok által adatnak. (255.)

Gummi és halhólyag.
Elővigyázati készülékek, valódi franczia minőségüek, tuczatja 1 frttól 5 forintig.
NŐI KÜLÖNLEGESSÉGEK
(párisi szivacsok) tuczatja 2.50—3 frtig.
MAGÖMLÉSŐRZŐK.
darabja 2 frt. 50 kr., ugyszintén mindennemü gummibetétek, esőköpenyegek, üvegek, nők és urak számára, táskák, főcskendők, légpárnák, és minden e szakba vágó czikkeket közvetlen küld utánvétel mellett a gumi-áruk ügynöksége: **Alex. Mosé Bécs I. Köllnerhofgasse Nr. 4.**

Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.

1879. XI. évfolyam. 172. szám. Szerda, szeptember 3.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

A Mihályfalva-nagyváradi vasutvonal épitési ügye.

Debreczen szept. 3.

Furcsa helyzete van egy ellenzéki hirlapirónak; ha mások előadását megczáfolni igyekszik, akkor azt mondják személyeskedő, kötekedő, ha pedig a czáfolattal együtt az igazságot hozza napfényre, akkor meg határozottan rá fogja az ellenfél, hogy izgat.

Igy vagyunk az érmihályfalva-nagyváradi vasutvonal létesitése czéljából mult hó 31-én Diószegen tartott alakuló gyülés lefolyásával, s a mult hó 30-ki rendkivüli közgyülésünkben Miskolczy Lajos főispán ur által tartott beszédekkel. —

Ugyanis meghivatván Debreczen városa is a Diószegen mult hó 31-én tartott alakuló gyülésre, a megelőzött napon tartott rendkivüli közgyülésünkben Miskolczy Lajos főispán ur azzal akadályozta meg a diószegi gyülésbeni képviseltetését Debreczennek, hogy oda már hiába mennek, ott már egy miniszterileg jóváhagyott tervezettel állanak szemben, hogy ott már csak a kiépités mikéntjéről fognak határozni, tehát annak megakadályozására, vagy megváltoztatására épen semmit sem lehet tenni.

Lássuk hát most ezen állitással szemben a Diószegen megtartott alakuló gyülés lefolyását, ugy mint arról a tegnapi napon értesittettünk, s melynek hitelességét a „Bihar" czimü nagyváradi lap is megerősiti.

Nehány hóval ezelőtt Fráter Imre ur elnöklete alatt egy szükebb körü bizottság kezdett mozogni a kérdéses vasut létesitésén, de minthogy az részint azért, mert több hasznavehető egyén nem volt bevonva, részint azért, hogy az a bizottság mintegy maga magát nevezte ki, kifogásoltatván, igy jött létre mult hó 31-én egy gyülés, hogy egy 60 tagból álló bizottságot alakitsanak meg, a névsor el is volt késztve előre, s mint szokás az érdeklett és a terhet viselendő községek meglehetős kizárásával, nade ez nem tartozik ránk, hanem tartozik a határozat, mely szerint megáltapittatott, hogy a kérdéses vasutvonalnak, mely községeket kell érinteni, továbbá, hogy ezen bizottság tegye magát érintkezésbe valamelyik vasuttársulat igazgatóságával, hogy melyik lenne hajlandó s minő feltételekkel a kiépitést elvállalni, és végre ha egyik vasuti társaság sem vállalná, az érdekeltek consortiumot alakitva ki fogják épiteni. Ezen utolsó pont ellen többen szólaltak fel, nem akarván még most e pont felett határozni és nagyon helyesen, mert mint tudjuk, a vasut épitéseknél nagyon sok alkalom nyilik a könnyü megélhetésre.

Miután igy állanak a dolgok, Debreczen város közgyülése tévesztett, vétett a város érdeke ellen, akkor mikor a diószegi közgyülésen magát nem képviseltette, mert ott nem hogy egy bevégzett ténynyel állottak volna szemben, hanem igen is résztvettek volna egy még alakulni akaró gyülésben, mely gyülés volt hivatva megállapitani, hogy a vasutvonalnak miféle helyeket kell érinteni; tehát ha ez most állapittatott meg- költségtervük sem lehetett, költségterv pedig mért nem lehetett, mert még alaptervezetet sem láttak, mit beigazolt Fráter Imre ur abbeli nyilatkozata, hogy a magyar hitelbank megkerestetett ugyan e vonalról már felvett tervezetnek használat végetti átadására, de az csak kárpótlás mellett fogja azt átengedni.

Miután pedig a 60 tagból álló bizottság megalakult, a gyülés által utasittatott a bizottság, hogy az érmelléki vasut kiépitése végett tegye érintkezésbe magát a szomszédos első rangu vasuttársulatokkal, esetleg a jobb nevü pénzintézetekkel, ha pedig ez eredményre nem vezetne, kisértse meg a vasutvonal létesitését részvények utján, a tervezetet és költségvetést készitse el, esetleg az engedély-okmány kinyerése végett tegye meg a szükséges lépéseket.

Mindezekből kitünik, hogy sem alapterv, sem költségvetés, sem miniszteri jóváhagyás nem volt és most sincsen.

A rendkivüli közgyülésben felolvasott kereskedelem és iparkamarai emlékirat behatóan tárgyalja, hogy ezen vasutvonal kiépitéséből mily károk fognak háramolni Debreczen városára mind kereskedési, mind ipar, mind mezőgazdasági tekintetben; egészen elzáratván tőle Ér-Mihályfalvától kezdve a szilágysági, Szathmár és máramarosmegyei piaczok, mit a közgyülés minden tagja elösmert, és igy Debreczennek vitális érdeke követelte volna a diószegi alakuló gyülésbeni részvételt, s ezt megakadályozni nem lett volna szabad.

Sem Miskolczy Lajos főispán, sem Fráter Imre uraknak nem igyekezünk felróvni, hogy Debreczen érdeke mellőzésével, sőt ennek óriási hátrányára a mihályfalva-n.-váradi vasut ügyét igyekeznek előmozditani, mert mindkettő azon helyre valók, odavaló birtokosok, tehát saját érdeküket igyekeznek előmozditani, de legalább arra kérjük őket, hogy itt Debreczenben ne hangoztassák, hogy Debreczen érdeke mennyire fekszik szivükön, mert azt nem találjuk elhinni, a tények meghazudtolván ez állitást.

Ellenben határozottan kárhoztatnunk kell a közgyülés vezérférfiait, kik — habár tudták is, hogy ezen vasutvonal által mily óriási kár okoztatik örök időkre városunknak, — nem mondjuk, hogy a körülményekkel megalkudtak, hanem hogy félre hagyták magokat vezettetni, pedig midőn egy város vitális érdeke forog kérdésben, egy jó kormányzat megköveteli, hogy a bekövetkezhető kár elháritása tekintetéből az ügy a legapróbb részletekben is ösmerve legyen, és ha Debreczen város tanácsa, a hozzá oly nagyon közel álló főispán, és Fráter Imre uraktól nem nyertek volna igazi határozott felvilágositást, nyertek volna másoktól, mint már előzetesen nyertünk mi.

Ezen körülmény ismét nagyon gyenge szinben tünteti fel az ugynevezett vezér férfiakat, kik előtt könnyebbnek, és háládatosabbnak látszik a függetlenségi pártiaknak szemmeltartása, s az azokkali csatározása végletekig való vitele, mint a város anyagi érdekeinek megóvása.

Politikai hirek.

— **A novi-bazári expeditióra** az előkészületek gyorsan folynak. A rekognoskáló bizottság már Novi-Bazárban van. Fedezetét 24 török lovas s egy félszázad török gyalogság képezi. Kérdés vajjon a novibazári hangulat mellett elég biztositékot nyujt-e ennyi katona a bizottságnak? — A bevonulás napjául véglegesen e hó 8-ka tüzetett ki.

— **Belgrádból** irják, hogy a fejedelem az osztrák-magyar-szerb vasuti egyezményt a Bécsben kidolgozott javaslat alapján elfogadta.

— **Bécsi komédia**. Politikai körökben általán azt beszélik, hogy Andrássy Gyula gróf nem véglegesen lép vissza, csupán hogy végleg ne járja le magát a közvélemény előtt s a mint nagyobb európai események lépnek előtérbe, ő ir rögtön elfoglalja a külügyéri állást.

— **Conferentia**. E hó folyamán Budapesten több konservativ főurnak és politikai czelebritásnak nagy horderejü összejövetele lesz. Azt még nem tudni, hogy mily állást készülnek elfoglalni a pártokkal szemben.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara jelentése

a Mihályfalva-n.-váradi és Miskolcz-debreczeni vasutvonalak kiépitése tárgyában.

II.

Kedvezőtlenebbé teszi a helyzetet különben még az is, hogy az emlitett területnek közel 800 □ mértföldnyi kiterjedésén, 1870 községgel és 1.700,000 lakossal szemben Debreczen Nagyváradtól csak 7, s Nyiregyházától alig 6 mértföldnyi távolságra esik s igy viszonylagosan a képviselt terület nagysága mellett, tulközel vannak egymáshoz szoritva, mihez még azon körülmény is járul, hogy e terület tagosulata commertialis tekintetben nem előnyös. Ha tehát még ezenfelül az is tekintetbe vétetik, miszerint a tiszai-Nagyvárad-kolozsvári és az észak-keleti vasut vonalai, nem tisztán forgalmi és kereskedelmi s nem is egységes elvies megállapodás követelményeire való szigoru tekintetek mellett hozattak létre, s hogy ezáltal az emlitett részek, valamint azoknak központjai, kereskedelmi és forgalmi tekintetben, folytonos veszteségeknek vannak kitéve s ha mindezekhez hozzávétetik az is, hogy a vasutvonalaknak ilyetén képen lett kiépitése által, oly helyzet hozatott létre, hogy Debreczen, Nagyvárad, Nyiregyháza és Miskolcz is, melyek jelen szervezetök mellett a nemzetközi forgalom tagozásába még bele nem illenek, termelési területökkel együtt még ki is kerülhetők: ugy nézetünk szerint nagyon közel áll annak szüksége, hogy Debreczennek bensőbb és közelebbi összeköttetésbe kell lépni a vidékkel s főleg Várad és Miskolczczal, hogy a közös érdek, közös erővel oltalmaztassék, mert máskülönben Debreczen a forgalmi combinatiókból könnyen kimarad, s ezzel együtt elveszíti jólétének is egyik legfőbb tényezőjét. —

E nézetből indulva, életkérdésnek kell tartanunk Debreczenre és az egész tiszántuli részre nézve, vasutrendszerünknek uj vonalak kiépitése által való tökéletesbitését, és szótemelünk azon átalánossá válni kezdő szükségérzet mellett, mely ujabban a vasuti térnek tömeges keletkezésében nyilvánul. — De bár mennyire óhajtjuk is a közlekedés ezen hatható eszközének szaporitását, részünkről mégis csak az oly vonalok kiépitését tarthatjuk szükségesnek, melyeknek **iránya** a forgalom természetes áramlatával nem ellenkezik és melyek a létező vidéki centrumok forgalmi vonzerejének nem gyengitésére, hanem gyarapodására szolgálnak.

Ennélfogva azon tervezetet, mely egyrészről Mihályfalvának-Nagyváraddal és másrészről Miskolcznak-Araddal való vasut általi összeköttetésére vonatkozik, sem nemzetgazdasági és közforgalmi, sem pedig külön Debreczen város jólfelfogott érdekének szempontjából, indokoltnak és időszerünek nem tarthatjuk. Mert ha a Mihályfalva-nagyváradi vonal kiépittetnék, Várad és a tervezett vasut által közvetlenül érintett községek egyrésze nyerne ugyan általa valamit, de Debreczen az északkeleti vasut által közvetitett forgalomtól teljesen elesnék s kereskedelmi vonzereje keleti irányban Mihályfalván tul már megszakadna mindazon czikkek és terményekre nézve, melyek az alföldi vaspályán Fiume vagy valamely más a driai kikötő felé gravitálnak és ezenfelül elveszitené régi piaczát a Szilágyságot — s az Érmelléket egészen.

A Miskolcz-aradi vonal kiépitésének esetében pedig oly helyzet hozatnék létre, mely Miskolcz hátvidékének délkelet felé áramló természetes forgalmát s az erdélyi részek északnyugot felé törekvő forgalmával együtt, egy mesterségesen készült uj mederbe terelné, mely mindenesetre hosszabb, költségesebb és következményeiben jóval kevesebb haszonnal járó lenne, mintha felhasználva az emlitett két rész forgalmának mostani természetes irányát, Miskolcz Arad helyett Debreczennel és Váraddal köttetnék össze. — Különben a Miskolcz-aradi vonal — daczára tetemes hosszaságának — legjobb esetben is csak localis jelentőséggel birna s nem lehetne tényező semmiféle irányban Magyarország nemzetközi forgalmának előmozditásánál; mert az Arad-Szolnok-Hatvan-Rutka-oderbergi vonal, jóval rövidebb, mint az Arad-Békés s az inneni kiágazással tervelt Püspök-Ladány-miskolczi s az ettől északi vagy északnyugoti irányt követő vonalaknak akármelyike. — Végre pedig ezen tervezett vasut csak két vidéki centrumnak a két végpont érdekének felelhetne meg — feláldozván más kettőnek, Debreczen és Nagyváradnak és egy egész országrésznek Erdélynek forgalmi érdekét a nélkül, hogy ezért e vonal az egész ország forgalmi érdekének megfelelő kárpótlást nyujtana.

A körülmények ezen állásánál fogva — nézetünk és meggyőződésünk, hogy városunk és a tiszántuli (inneni) részek jólfelfogott érdekének megóvása tekintetéből első sorban magának Debreczennek kell minden rendelkezésére álló eszközökkel odahatni, hogy ezen két vasuttervezet elejtessék s helye egy oly régebb idő óta létező tervnek felelevenitése, illetőleg keresztülvitele által pótoltassék, mely ugy a helyi, valamint a közforgalmi érdekek követelményeinek jobban és czélszerübben megfelel. —

Értjük ezalatt a Miskolcz-Debreczen-N.-Váraddal egyenes irányban összekötő vasuti tervezetnek ujbóli felelevenitését, mely vonal a nemzetgazdasági érdekeken kivül felkarolva tartja három nagy vidék centrumának: Miskolcz, Debreczen és Nagyváradnak specialis kereskedelmi érdekeit is.

Hogy minő haszonnal lenne e vonalnak kiépitése, nemcsak az általa közvetlenül érintett vidékre, hanem Miskolcz és Nagyvárad hátterére s az ország nemzetközi forgalmára, arra nézve elegendőnek véljük annak felemlitését, hogy ezen vasut megfelel a jó közlekedés azon kivánalmának, hogy saját közvetlen vidékében is élénk forgalmat idézne elő s e mellett Miskolcz iparos hátvidékét a földmivelési terményekben gazdag Debreczennel 7, s Debreczent Nagyváradhoz, az erdélyi részek forgalmának ezen torkolatához 8 mértfölddel, igy a két végpontot 15 mértfölddel hozná közelebb egymáshoz, mint a hogy az összeköttetést a tiszai vasut most közvetiti. És menynyivel közelebb hozná e tervezett vonal Erdélynek, az Érmelléknek, a Hajduságnak s az egész közbeeső vidéknek terményeit Oderberghez s ezáltal azon piaczokhoz, melyek terményeinknek természetes fogyasztói képen jelentkeznek; s viszont mennyivel rövidebb utat kellene megfutni azon ipari czikkeknek, melyek Miskolcz hátvidékéről s a közbeeső városokból délkeleti irányban a dunai fejedelemségek Törökország felé gravitálnak, arra nézve elegendő azon körülményre utalnunk, hogy Oderberg és Brassó közt a legegyenesebb összeköttetést csak a sajóvölgyi vasut s a Miskolcz-Debreczen-Várad között egyenes irányban épitendő vasut képes létesiteni.

Külföldi dolgok.

— **Az Egyesült-Államokba** való kivándorlásról érdekes adatokat közöl a washingtoni hivatalos statisztika. Az utolsó 90 év alatt nem kevesebb, mint 10 millió európai vándorolt ki az Egyesült-Államokba.

— **A spanyol királyné végrendelete.** A tavaly Francziaországban elhunyt Donna Mária Chrisztina királyné végrendelete, mely 1874 decz. 31-én kelt, Londonban publikálva lett. A végakarat szerint 5000 mise szolgáltatandó a végrendelkező lelkéért, 5000 férjéért, 1000 elhalt gyermekeiért s 500 egyik unokájáért. A királyné tetemesebb összegeket hagy továbbá több franczia- és spanyolországi egyháznak. Hátrahagyott irományait csak 40 év mulva lehet fölbontani. Vagyonának többi részét mely igen tetemes, a család tagjai közt rendeli szétosztani.

Levéltöredék.

Debreczen, sept. 3.

A „Kecskemét" egyik munkatársához Ihász Dániel ezredes Barraconéból aug. 21-ről levelet küldött, melynek egy töredékét ime közöljük mi is, hogy lássa a közönség, miszerint vannak még most is lelketlen emberek, kik hazánk nagy fia Kossuth Lajoshoz folyvást küldenek zaklató leveleket, melyekben pénzt követelnek tőle, épen tőle, ki mint ezen alábbi sorokból is kitünik maga is szegénységben él.

De nem csak ezt cselekszik e szivtelen emberek, hanem hogy a nagy számüzött keserüségét még neveljék, hát 49-iki bankókat küldenek hozzá, hogy azokat mostan érvényes bankjegyekkel cserélje ki. Ily eljárás csak a legrosszabb akarat kifolyásából származhatik. Szentségtelen kezekkel felszakitani azon sebeket, melyeket az elmult idők kissé már behegesztettek a nagy honfi lelkében, legalább is roszlelküség.

Ime a levél töredék:

„. . . . .
Itt jelenleg oly hőség van, hogy nagyobbra még az olaszok sem emlékeznek, mi itt az örökös hóval fedett alpesek tövében is alig álljuk ki. Szegény öreg ur — Kossuth — daczára ezen hőségnek, nagyon szenved a rheumában, a bal vállába annyira befészkelte magát, hogy bal karját csakis a jobb kéz segélyével emelheti az asztalra fel, aztán arcza is fel van dagadva, — e hó végével kénytelen (daczára, hogy financziája a legrosszabb karban van) a Monn Summánoi barlang gőzfürdőjébe menni. Más nemzet nem hagyná oly nagy fiát, mint Kossuth Lajos, ily nyomoruságban tengődni, — Garibaldit az olaszok nem hagyják el, mindenképen segitik, ellenben nem mulik egy hét, hogy Kossuth hazulról olyan leveleket ne kapjon, amelyhez nehány Kossuth bankó (49-ből) ne volna csatolva beváltás végett. Ez aztán mindent felül mul; pedig a lapok is már hányszor szemére hányták a nemzetnek, hogy az ily eljárás vérlázitó, de azért ők azt folyvást teszik. Jó volna ha „Kecskemét" is nehány sorral a nemzet szemére lobbantaná az ily lelkiismeretlen eljárást, utoljára talán mégis csak bele unnak.

A magyar levelezők a külfölddel egy igen rosz szokást vettek fel t. i. a bélyegeket nem oda ragasztják, a hol a czim van, hanem a másik oldalára, a levél pecsét helyére; itt aztán a posta hivatalnál semmibe sem veszik, hanem velünk 10 kr. helyett 20 krt fizettetnek, és ennek az a következése, hogy ha az irásról meg nem ismerjük, hogy kitől jön a levél, jövőre nem fogadjuk el, — azt sem ártana a „Kecskemét"-ben előhozni, nem nagy fáradságba kerül.

— **VIDÉKI HIREK.** — **Szintársulatunk** négy tagja (köztük Mándoky is) közelebb Nagyváradról Szalontára megy vendégszerepelni. — **H.-M.-Vásárhelyen** fényesen sikerült a vasárnap rendezett népünnep. — **A legokosabb rendőrkapitány.** Egy Grill nevü jómadár ellopta G. G. komáromi korcsmáros ezüst óráját s vele megszaladt. De elfogták és bekisérték. A kapitány kérdé a tolvajtól: Hol van az óra, a mit loptál? — Otthon van kapitány ur. Menj és hozd el. — A tolvaj el is ment, s mostanáig keresi az órát. — **Talált csontváz.** Szolnokon Fülöp János pinczét ásatott és munka-

---

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

A nők hatalma.

— Regényes korrajz. —

(Folytatás.)

Az őrgrófné az alatt a várkastélyba maradt, várván — mint mondá, — az elutazást parancsoló rendeletet. Az udvaronczok egyébként oly kevéssé bizonyosnak tartották a bukást, hogy az őrgrófné udvartartási személyzete az elbocsáttatásukra vonatkozó királyi rendelet aláirása óta is, alig kevesbedett. Ámde a kegyhölgy, a király nélkül semmi sem volt, de mégis sokkal régebben uralkodott már, sem a koronás főtől független hatalmat teremtett volna magának. Ha XIV. Lajos képes volt Montespan asszonyt egy ütéssel eltiporni; XV. Lajosnál hiányzott e tekintélyes hatalom, hogy hasonlót tegyen.

Miután mindenki tudta, hogy mily gyenge és habozó volt a király, csak akkor hitték, hogy az őrgrófné el lenne veszve, mikor helyét más valaki által be leendett töltve, s nem volt veszélyt addig abban, hogy őt fejedelemnek ne tartsák.

Ugy azon várkastélyban, melyben XV. Lajos kegyhölgyének oly nyilvánosan hódoltak, élt — elfelejtve egy csaknem ismeretlen nő, egy királyné, kinek igénytelen erényei, sajátságos ellentétet képeztek szemben a körülötte történt szemtelen gonoszságokkal. Valóban, mily sajátságos végzete volt Francziaország két királynéjának, ama két, csak hibáikban egymáshoz hasonló Lajosok uralkodása alatt! A történelem alig nevezi meg az elsőt, és az akkori emlékiratoknak, hat hó alatt több mondani valójuk volt a király szeretőjéről, mint husz év alatt feleségéről. Alig voltak az emberek tanui a XIV. Lajos egybekelése alkalmából tartott ünnepélyességeknek, már mit sem lehetett hallani a király nejéről és csak huszonöt vagy harmincz évvel későbben, halála hirdetésekor lehetett hallani, hogy megemlékeztek róla: „Ez az egyetlen aggodalom mit ő nekem okozott" kiáltá XV. Lajos, midőn neje elhunytának hirét neki megvitték. De valjon érzett-é valódi fájdalmat, ezen gyászjelentésnél? kételkedünk rajta! Ő, ki sem az udvarnál, sem a király szivében nem foglalt el helyet, nem hagyhatott ürt maga után.

Azon közömbösséget, melyet XV. Lajos felesége iránt érzett, kiterjesztette még leányaira is. A Pármai herczegnő halála ugyan, mélyen megindítá őt, de kevésbé siratta meg gyermekét mint enmagát. Születésüktől fogva, csak áldozatai voltak a királyi herczeg kisasszonyok királyi atyjuk merev, önkényes önzetének. Akkor születvén, midőn Fleury bibornok, takarékossági rendszere foganatba vétetett, egy távolvidéki zárdában nyertek egyszerü neveltetést. Nagy kitüntetések váltakoztak ott undorító szigorral a fejedelmi gyermekek iránt és megkellet ott romlania e fiatal növendékek kedélyének és szellemének. (Büntetésből gyakran a kolostor halottas kamarájába zárattak be a fiatal herczegkisasszonyok.) Midőn a herczegkisasszonyok neveltetésének bevégeztével Versaillesbe visszatértek, tétlen, elzárt életre kárhoztattak. Csaknem sohasem hagyták el a várkastélyt. A versaillesi kertek képezték egyedüli sétahelyeiket. Sőt, az udvari illedelem szerint, minden ismeretlen maradt előttük, mi a közönséges életet illeti. Midőn a legfiatalabb herczegkisasszony a Carnuliták Saint-Denisi zárdájában a fátyolt felvette, megvallotta, hogy legnehezebb lenne részére megváltozott életneméhen, hogy egy kis csiga lépcsőn való fel s lejárásához hozzá szokjék.

Ámbár a király a közönséges életben, csaknem mit se tudott nejéről, mégis ha vele ünnepélyek alkalmával, nyilvánosság elé kellett lépnie, a legnagyobb tiszteletet és figyelmet tanusitott iránta, és többnyire mindenben korlátlan szabadságot engedményezett neki.

E viszony oly természetesnek, rendszeresnek tetszett az udvarnál, hogy legkevésbé se gondoltak arra, hogy a király és őrgrófné között netalán felmerülhető szakadás következtében, a férj és feleség között közeledés történhetnék-e?

Midőn Pompadour asszony, Richelieu tudósitása folytán, a királyt egészen elfogulatlannak hitte, — érezte. hogy legjobb eszköz leend hatalmának ismét megszilárditására; magát ugy tetteti, mintha a megtörtént dolog, nyom nélkül tünt volna el mellette.

Elhatározá tehát, hogy lépésről-lépésre követendi a király magaviseletét, és ahoz igazitja a magáét.

— Jer közelebb nagyságos asszony — mondá Richelieu, midőn az őrgrófnét a király szobájába vezette.

— Ő felségét megöli az unalom és kimerültem már minden latin tudományomból.

— Itt nem sok kimerülni való van már — viszonzá Pompadour asszony, midőn belépve a királyt üdvözölte.

XV. Lajosnak jól esvén, hogy e felelet által, az üdvözlés terhétől megmenekült, hangos hahotára fakadt, mert a herczeg tudatlansága, mindenben a mi classikus volt, az udvarnál példabeszéddé vált. Egyébiránt bebizonyitották azt, a legrövidebb s a helyes irás minden hibáival teli sorai a herczegnek, hogy ő a franczia nyelvben sem volt jártasabb, mint a latinban. Richelieu mégis tagja volt az akadémiának.

Miután szivélyesen belenevetett a király vig hahotájába, hogy megmutassa, miszerint a czélzást elértesse ugyan, de épen nem érezte magát megszégyenittettnek, az ajtóhoz ment, hogy visszavonuljon.

— Maradj — ugyan maradj — kiálták egyszerre a király és az őrgrófné, remélvén, hogy a tábornagy jelenléte, minden nyilatkozatnak elejét venné.

— Ha felséged kivánja!

(Folyt. köv.)

közben a hátsó szoba fölszakitott padozata alatt, mintegy másfél lábnyi mélyen, régi, korhatag csontrázra akadtak. A tetem maradványokon már nem volt ruha, sem hus, de ujján volt egy gyürü, melynek czifrázatai régen elmult időkre utalnak. Tudvalevő, hogy Szolnok a török hódoltság idejében erős vár és pasa székhelye volt, valószinü tehát, hogy az azon időtájt volt háborus világban, valamelyik buzgó keresztyén atyafi házi gazda tette el láb alul a hozzá bekvártélyozott igaz hitü mohamedán katonát. A csontráz koponyája Szolnok város rendőrkapitányságánál helyeztetett el, a gyürü pedig az épitőmester birtokában maradt.

Segélynyujtás villó — phosphor — mérgezésben.

Debreczen, szept. 3.

A villó — gyufa feltalálása és általános használatával az öngyilkosok kontingense is, különösen a nőnem alsóbb osztályainál — statistikai kimutatások szerint — feltünő mérvben növekedvén: a közjó érdekében időszerintinek, sőt a fenforgó körülményeket tekintve, sürgősen javaltnak vélem, a jelzett és oly gyakran előforduló önmérgezések eseteire az alábbi ép oly biztos mint egyszerü, általam és mások által is számos esetekben kedvező eredménynyel alkalmazott és főleg, mert — orvosi segély nem létében — még nem orvosok által is könnyen és jó sikerrel kivihető segélynyujtás módját ajánlani; a melyet is az alább következőkben röviden összefoglalok.

1. A villó mérgezésnél a legelső és legsürgősebb teendő: a mérget a gyomorból eltávolitani; e végből igyék az illető önmérgező bőven lágymeleg vizet, mely által rendszerint hányás előidéztetvén, ezuttal a villó is — ha még a belekbe el nem jutott — vagy egészen, vagy legalább nagy részben a gyomorból kiürül.

2. A gyomor hányás által kiürülvén, itassunk az illetővel bőven tejet, vagy keményitővel és meleg vizzel készült vegyitéket; a vagy is végre: tojás fehérjét vizzel felhigitva. Ez italok egyike vagy másodika által, a gyomor és a belek belső falaik mintegy nyákos réteggel bevonatván, azokat a méreg behatásától lehetőleg megóvják.

3. A fenti legsürgősebb két javalatnak — hányás és az emlitett nyákos italok által — elégtétetvén, az időközben netalán a belekbe is eljutott villó közömbösitésére — neutralisatis — és ártalmatlanná tételére, bár ezen feladat inkább már az orvost illeti, de szükség esetében értelmes nem orvosok által is könnyen eszközölhető — szolgál egyesek közül: az égetett keferéteg (magnesia sista), a melyből 2—2 evőkanálnyi 1 liter meleg vizzel jól összekeverendő és az önmérgező által 10—15 perczenkint bő kortyokban, mindannyiszor jól felrázva, elfogyasztandó.

Bár a fentajánlott segélynyujtás módja — idejekorán és pontosan foganatositva, már magában is elégséges, az engedelmes, bünös tettét megbánó és az élethez megint ragaszkodó önmérgezőt a halálos veszedelemtől megmenteni; mindazonáltal meg kell még ez alkalommal jegyeznem, miszerint egy elég jókor és elegendő adagban nyujtott hánytató mégis legbiztosabban eltávolitja a villót az önmérgező gyomrából, a mint azt a gyakorlati tapasztalás is megczáfolatlanul és kézzelfoghatólag bizonyitja.

Záradékul szabadjon itt még felemliteni, hogy a csak közelmult napokban, városunkban — kádas-utcza — történt önmérgezési esetben is, a segélynyujtás általam a fentebb leirt mód szerint véghezvitetvén, az önmérgező fiatal leány, a beállott aggasztó körtünetek ellenére, már 24 órával a villó bevétele után, mint tökéletesen gyógyult és egészségest adathaték viszsza a megörvendezett szüleinek és szokott rendes foglalatosságának.

Weisz Gyula,
különleges orvos.

A szomszédból.

Nagyvárad, sept. 2.

Városunkban most folynak a nagy hadgyakorlatok. Nagyszámu katonaság vesz részt a fáraszto gyakorlatokban, a hétnek hatnapján. Mert a hetedik napon aztán a derék fiuk egy jó napot csinálnak maguknak

Vasárnap délután is igen vigan voltak a Körös-utcza végén lévő Füzesen berendezett táborban. A Heinrich-ezred katonai zenekara játszott a fák árnyékában alkotott tisztáson. A legények vigan voltak, s vigan járták a toborzót.

Itt-ott azután egy-egy nyalka legény párjára is rátalált a ragyogó szemü honyha-bölgyek táborában s amugy magyarosan forgatta meg a leányokat. Csakhamar egész táncteremmé vált a kantin-tájéka, s perdült a leány mint az orsó. A derék bakák ép oly jó kedvvel járták a kopogó csárdást, mint az örvénylő valezert, s pompásul el dreischritteztek a Rákóczi-induló viharos accordjai mellett.

A tisztikar barátságos magatartása még fokozta a legénység jó kedélyét. Később az Alexis-ezrednél alakult dalkör kezdte el hangversenyét, és szebbnél-szebb dalaikkal a roppant nagy néptömeget is müélvezetet szerezték.

Hát még a honvéd tábor! Még itt folyt csak vig élet! A tisztikar gondoskodott róla, hogy a legényeknek jó napjok legyen.

Czigánybandát hozattak, s a magyar legények pompás kedvvel járták a csárdást azzal az igazándi tiszta magyaros móddal, melyet csak a magyar paraszt tud producálni, s mig a füzes melletti táborban csak a cseh-musikusok trombitájából szólott kifelé a nyakatekert magyar nóta, addig a honvédeknek valódi magyar czigány huzta a sujtásos nótákat, miknek hallatára csak ugy dagadozott a jó fiuk kebele, s bizony ők bele táncoltak még a holdvilágos éjszakába is ahogy aztán belejöttek a schwungjába. Nagy néptömeg nézte meg a tábori életet, melynek szokatlan látványossága kellemes szórakozást szerez a járókelőknek.

* * *

Szinkörünkben most Prielle Cornélia vendégszerepel. Szombaton este volt jutalomjátéka, mely alkalommal a vendégmüvésznő Feuillet „Sphinx“ czimü drámájában ragadta el müvészetével a roppant közönséget, mely zsufolásig tölté meg a szinkört. Prielle Cornélia asszonyt a nagy közönség zajos tapsokkal fogadta, hanem a virágeső, csokorzápor és koszoru áradatból nem jutott számára $^1/_4$ része sem annak, mivel az orátiókat rendezők a mi társulatunk nagy müvésznőit megtisztelni szokták jutalomjátékuk alkalmával.

* * *

Ritka jelenség az is, mely mostanában a vendéglősöket megörvendezteti városunkban. Rég idő óta nem emlékeznek reá, hogy annyi idegen tartózkodott volna nálunk; reá utalva a vendéglősök szivességére. A nagyszámban levő kotonatisztek, kik a gyakorlatokon bent vannak, nagy contingensét szolgáltatják az idegeneknek. Pár hét óta minden szálloda tul van halmozva vendégekkel ugy, hogy az idegenek gyakran magánházakban kénytelek szállást keresni. Ez az örvendetes jelenség azonban nem sokáig tart, mert csakhamar ujra beáll a vendéglősök hosszan tartó saison morte-ja.

Sz—g.

UJDONSÁGOK.

* **Eljegyzés**. A debreczeni reáltanoda egyik kitünő képzettségü tanára Pápai Pál, mult hó 31-én jegyezte el Kisujszálláson ottani közbirtokos Máté István ur szép müvetségü leányát Juliska kisasszonyt. Áldást kivánunk frigyökre.

* **A debreczeni iparos ifjuság** egyleti dalköre által a folyó év augusztus hó 31-én a Király vendéglőjében a Frőbel gyermekkert alapja javára tartott hangverseny alkalmával a bevétel volt jegyekből és felülfizetésekből összesen 61 frt 75 kr; kiadás volt 16 frt 75 kr, maradt tiszta jövedelem 45 frt, mely mai napon a felállitandó gyermekkert elnökének átadatott. Kapcsolatban közöljük a felülfizetők névsorát: Dáné István 30 kr, Kerékgyártó S. épitő 10 kr, Kuczik Gábor 70 kr, J. B, 50 kr, Szücs Károly 20 kr. Szép József 40 kr, Weisz Károly 10 kr, Balogh Ferencz 10 kr, Huber József 40 kr, özv. Strobek Gusztávné 50 kr, Stiber Janosné 1 frt, Tálvizer Adolf 1 forint 50 kr, Havasi N. 40 kr, Csüri András 10 kr, Szathmári K. szerk. 30 kr, Juhász József 30 kr, Bálint Ferencz 40 kr, Ziehermann Herman 2 frt 50 kr, Lőrincsák László 1 frt 70 kr, N. N. 10 kr, Heil Gyula 70 kr. Tarcsai N. 70 kr, Szép Lajos 20 kr, Erdei Mihály 1 frt, Bisuthka Gábor 1 frt. Fogadják a kegyes szivü adakozók forró köszönetünket. — A rendező bizottság.

* **Figyelmeztető**. Debreczen város közönségét figyelmeztetjük, különösen pedig a füvészkert-utczán lakókat, hogy a mennyiben a füvészkert mellett, a város tulajdonát képező kőfalkeritės minden pillanatban ledőléssel fenyeget, annálfogva óva intjük az illetőket, hogy azon oldalon ne járjanak, mert bizon életök nem biztos.

* **Köszönetnyilvánitás**. A debreczeni iparos ifjuság egyleti dalköre által (a Frőbel-féle gyermekkert javára) rendezett hangverseny tiszta jövedelmét 45 o, é. forintot felvettem, melyért az egylet nevében köszönetet mondok. Debreczen, 1879. szept. 3. Dragota Csorba Tekla, Frőbel-féle gyermekkert ideiglenes bizotts. elnöke.

* **Felhivás** Magyarország tanitó-egyleteihez. Legbensőbb örömmel s őszinte hazafias érzelemmel hozzuk szeretett pályatársainknak s különösen hazánk tanitó-egyleteinek és testületeinek tudomására, hogy ama nagyjelentőségü eszme, melynek megvalósitását évek hosszu során át oly nehezen, oly óhajtva vártuk, a magyarországi tanitó-egyletek szövetsége f. évi augusztus hó 20-án, habár csak ideiglenesen, minthogy az alapszabályok a kormánytól még le nem érkeztek, végre mégis megalakult. Midőn erről hazánk tanitó-egyleteit és testületeit jóleső örömmel értesitjük, egyszersmind bizalommal kérjük fel, hogy ügyünket pártfogásukba venni s a szövetség ügyét illető mindennemü megkereséseiket ezentul Somlyai József tanitóhoz (Budapest, I. ker. Krisztinaváros), mint a szövetség ideiglenes titkárához intézni sziveskedjenek. Értesitjük egyuttal a hasai tanitó-egyleteket, hogy a szövetség egyelőre a „Népnevelők lapját“ választotta hivatalos közlönyének. A szövetség ügyét illető dolgokról ennélfogva legyenek szivesek a tanitó-egyletek e lap utján tudomást szerezni s a szükséghez képest intézkedni. Hazafiui s kartársi üdvözlettel Lakits Vendel, a szövetség ideigl, elnöke, Somlyai József, a szövetség ideigl. titkára.

* **Az iparos tanonczok** oktatása a szünidő után tegnap este ismét kezdetét vette.

* **Balkányi Sz. Lajos**, városunk polgára által irt „Magyar ősmesék“ czimü hitregék-5-ik füzete megjelent és beküldetett szerkesztőségünkhöz. Ezen valóban nagy fáradságot és sok tudományos buvárkodást igénylő költeményfüzért lehetetlen a nagy közönségnek pártfogásába nem ajánlani, annyival inkább, mert azonkivül, hogy e mesék a magyar nép eredetétől indulva ki, annak folytonos fejlődését és átalakulását valódi tősgyökeres magyarsággal irva, tünteti elő. Kiállitására nézve a füzet igen csinos, tartalmaz három mesét, Küszin, Hamupepejke s az Aranygyapju czimüeket. Ára 1 frt 20 kr.

* **A szegény ember malacza**. Szegény volt az ember, szegény a boldogsága is, a milyen kicsiny volt boldogsága, oly csekély volt vagyonkája, ez utóbbi nem állott egyébből, mint egy kocza malaczból, ez is csak ugy tengődött, mint a Toldy Miklós lova, ünnepnap volt reá nézve, ha egy kis „csávát“ kaphatott. Növekedett a malacz, „disznó“ lett már belőle, de növekedésével a szegény gazdának is nőtt aránylagosan a szegénysége, — apró gyerekek, beteg feleség! Hova kell már ennél több? De lett még több is, egy kis adó, meg a házbér, — sőt még a mi szegény népünknél még egy ismeretlen kiadás: a patika és doktor; — mert hát élettársát meg akarta menteni, hát biz ezek adósságot szaporitottak. — Fizetni kellett, de nincs miből, nincs semmi más, mint az egyetlen vagyon, a malaczból szépen felnőtt disznó, keserves sirás között a piaczra hajtották, ott elkelt, s az adósság kifizetve lett, Épen a felett busongott a szegény család, hogy milyen rég nem volt már egy kis sonka, kolbász és meg egyéb más, — milyen közel állottak már hozzá, — hiszen karácsonyra levágtak volna — és most mily távol vannak már tőle, midőn a hadnagy előállott idézővel, be van perelve, mert hát az ő általa felnevelt „tarka“ az uj gazdánál nem eszik, tehát a pénzt visszakövetelik. Szegény ember most érezte már igazán bajának nagyságát; — be ment a birához, elmondta neki, hogy hiszen eszik az, nincs annak baja semmi se, a pénzt visszafizetni nem birja. A törvény szigoru, igazságot kell tenni, a felperes hivatkozott tanukra, hogy adott a „tarkának“ kukoriczát, árpát, darát és nem eszi, — hát „csávát“ kérdezi az alperes, „azt nem is adok neki“, durczáskodik a felperes, én csak jó, tápláló eledelt adok, egye azt, máskülönben nem kell. A dolog vége az lett, hogy a „próba bizonyitvány“, csávát kapott a nagy malac, ezt, amelyen felnevekedett, mohó étvágygyal ette, — a biró pedig, akinek bölcsessége öregbedjék, kimondá az itéletet, hogy a „tarkának“ azt kell enni adni, amit szeret, felperes ezzel elmehet.

* **A megyei számonkérő szék** nem f. hó 14-én — mint ezt a „Debreczeni Ellenőr“ tegnapi száma tudatja — hanem folyó hó 24-kén fog megtartatni.

* **Egy élet 5 frt miatt**. Czirók Marczi dukai (Vasmegye) uraságí béres szenvedélyes barátja volt a foghagymás kolbásznak. Tudta azonban, hogy a kalász nem gombamódra terem, hanem annak előállitásához a sertés és kukoricza okvetlenül szükséges. Fogta tehát magát, s uraságától kukoriczát lopott, gondolva, hogy a sertéshez is alkalmilag valami elcsó áron hozzá férhet. Márton gazda terve fölött azonban a sors keresztet huzott, Márton egyik collegája képében. A collega ugyanis feljelenté a lopást uraságának, ki a lopott kukoricza ára fejében 5 forintot Márton béréből lefogott. Márton gazda, a turpisság ilyetén felderitése által szép illuziói eloszolni látván, mi természetesebb, minthogy e miatti haragja a feladó ellen lobbant fel, kit is szántásközben az ösztökével ugy ütött fültövön, hogy az rögtön meghalt. Márton gazdát e tette miatt társai lefülelték s a birósághak átadták. Márton pedig most a kis-ezelli járásbiróság börtönében elmélkedik a foghagymás kolbász termelésének titkai fölött.

* **Halálozás**. Ifj. Kopócsy Ferencz 19 éves ifju tüdővész következtében f. hó 3-án jobb létre szenderült. A megboldogultnak temetése ma délután mrnt végbe a közönség nagy részvéte mellett. Nyugodjanak porai békében!

* **Szerelmi trágédia**. A shitomiri „Hotel de France“-ba pár nappal ezelőtt egy Kiewből érkező férfi szállt. Daczára az esős időnek egész nap az utczán bolyongott, este pedig szobájába zárkozott. Mivel masnap az utas egész délig nem nyitotta ki az ajtót, s szobájában semmi neszt sem halottak, hosszas sikertelen kopogás után betörték az ajtót. Borzalmat gerjesztő látvány tárult a belépők elé. A férfi a csupasz ágyon hanyatt feküdt egész meztelenül, egy lepedővel beteritve; bal kezét erősen szivére szoritotta, jobb keze pedig görcsösen markolt hajába. Szemei nyitva voltak, arczvonásai egészen ki voltak kelve. A holttesten semmi seb sem volt látható, csak mellén vonultak keresztül vörösös-barna sávok. A szobában orrosavaró szag terjedt, mintha zsirt égettek volna. A hivatalos közegek megérkezése után a holttestet megforditották, s csak akkor tünt fel az öngyilkosság egész borzasztóságában. Hátgerinczén mély sebb tátongott a gerincz félig meg volt szenesedve, és égési sebekkel boritva. A földön három gyertya darabjára akadtak, melyek tartó nélkül közvetlenül a padlóra voltak erősitve. Egy kis asztalon kéziratot találtak, melynek egy részét a szerencsétlen férfi az öngyilkosság végrehajtása közben irta, s melyből kiviláglik, hogy a borzasztó tett oka szerencsétlen szerelem.

* **Elveszett** ma délelőtt a piaczon egy fekete kendő, a becsületes megtaláló sziveskedjék azt szerkesztőségünkben átadni, hol illő jutalmát veendi.

* **Tombolajáték**. Értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy szombaton délután $5^1/_2$ órakor a nagyerdőn, a lövölde előtt felteritett asztal és jó zene mellett, a lövölde pénztára javára tombolajáték rendeztetik. Ezen kellemes időtöltésre, de még esetleg haszonnal járó mulatságra, felhivjuk a n. é. közönség becses figyelmét. A nyereménytárgyak Lraicz Gyula ur kirakatában meetekinthetők.

* **Változatos kifejezések a „meghalt“-ra**. Egy uri ember, kinek nem volt okosabb dolga, a következőket állitotta össze: a mágnás — ha meghal — őseihez tér; a tourista — eltunik; a szinésznő — utolsó szerepét adja; az órásnak — végső órája üt; a gazember — isten itélőszéke elé hivatik; a költő — átszenderül; a lámpagyujtónak — végsőt lobbant a mécsesse; a kivánesinak — lecsukódnak szemei; a bankár — leszámitol az élettel; a lakatos — beadja a kulcsot; a kovács — elpatkol, stb.

* **A 39-ik ezred** szombaton tartja utolsó gyakorlatát Nagyváradon, s azután hazajő Debreczenbe.

* **A spanyol király** anyja: Izabella meglátogatta Párisban leendő menyét, Krisztina osztrák főherczegnőt. A „Goulois“ a találkozásról következőket irja: Mikor Izabella királynő, Alta-Villa marquis és neje kiséretében belépett Krisztina főherczegnőhöz, ez letérdelt és kezet csókolt anyósának. „Hogyan? — kiáltá ez — lábaimhoz borulsz? hát nem vagy-e te menyasszonya az én szeretett kedves fiamnak?“ és fölemelte magához. „Oh, anyám!“ viszonza emez és vállára borult. „Azt akarom, — ugymond a királynő, — hogy engem tegezz és ezentul anyádnak és barátnédnak tekints. Jövendő terveid bizományossának tarts. Beszélj tehát. Csupa fül vagyok.“ — „Egyetlen vágyam, drága anyám, válaszolt az ifju ara, hogy teljesen királyi férjemnek élhessek; igérem neked, hogy el vagyok határozva, mikép politikával nem foglalkozom. Alfonzzal uralkodni fogok Spanyolország fölött, de nem kormányozni. Ezt még azon napon fogadtam meg, mikor vőlegényemet először láttam és most esküszöm neked, hogy szavamat megtartom.“ A királyuő azután megigérte, hogy az esküvőn jelenlesz, és elragadtatva menye kedvességétől, távozott.

* **Husárak** megállapitva s bejelentve 1879 évi szeptember 3-tól 10-ig következők: 46 kr. Szentessi Istvánnál mester-ut. 1442 sz. a. Magyar Gábornál piacz 1 sz. a. hagymatér 10 sz. alatt, Gyarmati Jánosnál mester-ut. 1113 sz. a. Rácz Györgynél czegléd-ut. 2599 sz. a. 48 kr. Szentessi Istvánnál piacz 2 sz. alatt, Nagy Józsefnél piacz 3 sz. a. s végre Rácz Lajosnál rózsatér 6 sz. a. Minden többi mészárszékekben pedig 44 kr.

* **Borotváló majom**. Párisi lapok beszélik, hogy egy ottani borbélynak majma volt, melynek számtalan csinyje nem kevéssé mulattatta gazdája vendégeit. A mult vasárnap délután e borbély elszenderült boltjában. Álmában hirtelen a torka körül érzett fájdalom ébresztő föl. Midőn szemeit fölnyitá, észreveré, hogy a vér csak ugy foly le róla. S csakugyan mély seb tátongott nyakán a majom pedig ott guggolt a bolt egyik szegletében egy véres borotvával és gazdáját kisérte szemmel. Az állat a borotválás müvészetével magán a müvészen akart kisérletet tenni, mely azonban, ugy látszik, nem sikerült neki. A borbély heves lázba esett és az ágyat kénytelen őrizni. A majmon pedig tuladtak.

* **Nagy mennyiségü kincsre** vonatkozó körözvény érkezett közelebb a hazai birósághoz. — Heves megyében a Zagyva folyó partjan egy szikla alatt 2620 aranyat, gyürüket, fülbevalókat, 120 darab koczka alaku drágaköveket, ragyogó gyémántokat s két ökölnagyságu aranygömböt tartalmazó vasfazekat talált egy pásztor bojtár; mely óriás kincset potom áron csalt el tőle egy azon vidéki tanyai lakos. — A hatóságnak tudomására esvén a dolog, a kellő lépéseket megtette, azonban a kincset megvásárló egyén mindent határozottan tagad, — s ekkorig még semmi sem került meg a talált kincsből

* **Az orvosok és természetvizsgálók** jövő évi nagygyülése Szombathelyen fog megtartatni. Elnőkül megválasztatott Hollán Ernő, alelnőkül dr. Szabó József, s a három titkár közé egyikül városunk lakosa Dr. Zelizy Dánielt.

* **Meggyilkolt biró**. A Kalocsához két órányira fekvő Dusnok faluban — mint az „E—s“-t értesitik — vasárnap éjjel a dusgazdag Hodován Mihály községi biró reggel az utczán meggyilkolva találtatott. A rögtön megejtett vizsgálat eredménytelen maradt, azonban egy gyanus egyén letartóztattatott, — ki előtte való napon többek előtt mondta, hogy a biró csak addig él, mig rele találkozik.

Közgazdaság.

Nehány szó az őszi vetés küszöbén.

Aug. vége felé a leghidegebb tájakon meg szokták kezdeni az őszi vetést.

Szabadjon tehát a tárgyról egy némely dolgot már most emlékbe idézni.

Legelőször miután nálunk az őszieket rendesen kelleténél sürübben szokták vetni, arra kivánjuk t. olvasóink figyelmét felhivni, hogy a sürü vetés nem csak azért nem czélszerü, mert káros, miután a tulságos sürü vetéssel temérdek mag megyen veszendőbe és vonatik el a fogyasztástól, hanem azért nem czélszerü az, mert a növények sürü állása miatt, azok kellő kifejlődése is hátráltatva lévén, azok gyengék maradnak s az ily vetés csak kissé nedvesebb időjárással is azonnal megdől, azonfelül meg miután az ily sürü vetésbe a levegő sem lévén képes kellőleg behatni, az a növény betegségeknek is sokkal nagyobb mérvben van alávetve, semmint a ritkább vetés.

A sürü vetésnek tavasszal igaz hogy szebb, bujább kinézése szokott lenni, s a sürü vetés kedvelői diadallal mutatnak az ily vetésre, de a mint azután közeledik az aratás a ritkább vetések mind jobban utólérik azokat, sőt mihamar el is hagyják fejlődésökben és rendesen jobb aratást s tökéletesebb magot adnak.

Ami pedig a magnak föld alá való takarását illeti, az e részben tett kisérletek azt bizonyitották, hogy legczélszerübb a gabna magvakat csupán 2—3 emtr mélyen alátakarni és a sorvetésnek egyik fő előnye épen abban rejlik, hogy azzal tetszés szerint s egyenlő mélységre kerülvén a mag a föld alá, az egyenlőbben kel is ki.

Hogy pedig a későbbi vagy korábbi vetés jár-e nagyobb előnnyel, arra nézve általában véve azt lehet mondani, hogy bár tiz eset közül, kilenczszer okvetlenül a korábbi vetés szokott is előnyösen lenni, mégis a legtöbb gazda ma is a későbbi vetést pártolja, pedig ha a növények kifejlődésének feltételeit, csak kissé is figyelmesebben vizsgáljuk, azt látjuk hogy a növények tavaszi kifejlődése annál biztosb alapon nyugszik, minél inkább meggyökeresedtek és bokrosodtak azok már az őszszel, a mihez pedig világosság, levegő és meleg szükséges, a miből azután a növények természetesen annál többet kaphatnak, minél korábban kerültek a földbe. Némely vidéken a korai vetést nem lehet ugyan a férgek pusztitása miatt ajánlani, de az ily esetek mindig csak kivételképeznek, de mivel a hiányos felszerelése és czélszerütlen berendezése miatt a gazdaságoknak csak igen ritka birtokon lehet az őszies vetését idejekorán megkezdeni, — azért a gazdáknak legnagyobb része ma is nagyobb pártolója a késő mint pedig a korai vetésnek.

Holott a korábbi vetésnek szüksége még a gazdagabb talajokon is hová tovább mindinkább beáll. Ugyanis: a mig a talaj gazdagabb volt, ha később lett is bevetve s ennek folytán ősszel vagy épen ki sem is kelt, vagy csak épen, hogy kikelt, de egyátalában nem fejlődött ki a növény tavasszal tul gazdaságánálfogva, a talaj képes volt a vetést gyorsan kifejleszteni, mig ma és hovatovább, minélinkább szegényebbé válik a talaj növény tápanyagokban arra, hogy a növények benne minél tökéletesebben kifejlődjenek a talajban található növény tápanyagoknak a folytonos termelés folytan évről évre való apadásával arányban a növények kellő kifejlődésére is korábbi vetést követel, hogy tudniillik a vetés kifejlődésének bizonyos szakat még a tél beállta előtt átélje s már mint bizonyos mérvig kifejlett növény folytassa tovább tavasszal tenyészetét. „E—s.“

LEGUJABB.

— Berlin, szept. 2. A német császár holnap az orosz határra utazik, hogy Alexandrovóban II. Sándor czárral — ki Varsóból oda érkezik — találkozzék.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor**.
Főmunkatárs: **Grünvald József**.

303 szám.
ÁRJEGYZÉK.
az „ISTVÁN“ gőzmalom
készitményeinek
készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben költségmentesen KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBREZGENBEN ingyen zsákkal.	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemü	26.60
„ szinte 30 kilós zacskóval	27.20
B. szinte apró szemü	26.60
„ szinte 30 kilós zacskóval	27.20
C. Dara középszerü	25.—
„ szinte 30 kilós zacskóval	25.60
D. Királyliszt	26.—
1. Lángliszt	25.20
2. Montliszt	24.60
3. Zsemlyeliszt különös	23.60
4. „ kenyérliszt 1-ső rendü	22.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendü	21.60
6. „ szinte 2-od „	20.60
7. Közép kenyérliszt 1-ső „	20.—
8. „ 2-od „	17.40
$8^1/_2$ „ Barna „ 1-ső „	15.—
9. „ 2-od „	13.60
10. Lábliszt „	11.20
$10^1/_2$ Veres liszt	5.60
11. Finom korpa zsákkal	5.—
11. „ „ zsák nélkül	4.40
12. Durva korpa zsákkal	4.20
12. „ „ zsák nélkül	3.60
R. I. Rozsliszt 1-ső rendü	—.—
R. II. szinte 2-od „	—.—
R. III. szinte 3-ad „	—.—
R. IV. Rozskorpa „ zsákkal	—.—
„ zsák nélkül	—.—
A. K. Árpakása 00	28.—
„ szinte 0	22.—
„ szinte 1	21.—
„ szinte 2	18.—
„ szinte 3	17.—
„ Árpadara 5	21.
„ Árpa liszt 6	7.—

Debreczen, 1879. szept. 2.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve.

A. B. C. 0—10 számig	85 kilo.
11. 12. „	60 „
R. I.—III. számig	85 „
R. IV. V. „	60 „
A. K. 00—5 számig	50 „
Árpaliszt „	85 „

Umráth és Társa Prágában
GAZDASÁGI GEPGYÁROSOK,
ajánlják a szülárd készitett, nagy munkaképesség, könnyü járás és tiszta cséplésről legelőnyösebben ismert, koreken járó és korotán álló

kézi és járgány cséplőgépeiket,
1-től 8 ló vagy ökör erőig,
továbbá legjobb minőségü Backer rendszerü tisztitó-rostáikat, szecskavágóikat, a cséplőgép járgánya által hajtható dará- és lisztőrlő malmaikat stb.
Mutatvány raktár és képviselet POSSZERT JÁNOS-nál Debreczenben, ki is a t. cz. gazda közönségnek képes gyáriárjegyzékeket ingyen, postán bérmentve szolgál. (113.

Hirdetmény.
A szathmár-németi timár társulat ujonnan épülendő vendéglő és vigárda épületéhez megkivántató olaj-festő munka folyó évi szeptember 7-én délelőtt 10 órakor nyilvános árlejtés utján ki fog adatni; addig is a vállalkozók értekezhetnek alant irott társulati elnöknél.
Szathmár, 1879. augusztus 26-án.
Fekete János,
elnök.
(259.)

Kiadó tulajdonos: JENEY JÓZSEF.

Debreczen, 1879. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.